

Turkic Weekly

2016/45

Turkic Weekly 2016 34 [45] (6-13 Kasım)

Turkic Weekly, Türk dünyasında yer alan haftanın en önemli gelişmelerini değerlendirmektedir. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden güncel meseleler hakkında güvenilir bilgi ve objektif analiz sunmaktadır.

Turkic Weekly analitik bülteni **Uluslararası Türk Akademisi** tarafından hazırlanmıştır.

N.NAZARBAYEV'İN JAPONYA VE GÜNEY KORE ZİYARETLERİ

Geçen hafta Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev Japonya ve Güney Kore'ye resmi ziyaretler gerçekleştirdi.

“Doğan Güneş Ülkesine” yapılan birkaç günlük ziyaret kapsamında N.Nazarbayev Japonya'nın üst düzey yetkilileri ile bir dizi görüşmeler gerçekleştirdi. Şöyle ki, N.Nazarbayev Japonya İmparatoru Akihito ile görüşme yaptı. Japonya ziyareti esnasında Japonya Parlamentosu'nun Kazakistan Cumhuriyeti ile Dostluk Ligi Başkanı Takeo Kawamuro, Japonya Başbakanı Şinzo Abe ile geniş formattaki görüşmeler, Boao Asya Forumu Yönetim Kurulu Başkanı, Japonya'nın eski Başbakanı Yasuo Fukuda, Japonya'nın Dışişleri Bakanı Fumio Kishida ile görüşmeler gerçekleşti.

Japonya Parlamentosu'nda konuşma yapan N.Nazarbayev “Sizin ülkenizin yasama organı halk yönetimi alanında derin tarihi geleneklere sahip olmakla birlikte devletin başarılı demokratik gelişimine önemli katkı sağlamaktadır. Günümüzde Japonya lider konuma sahip ülke ve dünyanın üçüncü ekonomisidir”, diye açıkladı.

Kazakistan Devlet Başkanı Japon halkının çalışkanlığı ve mükemmelliğe ulaşma isteğinin sayesinde Japonya'nın başarılı şekilde geliştiğini vurguladı. “Kaizen” anlayışından hareketle Japonlar sadece yönetim ve teknoloji alanlarında başarılı olmakla kalmayıp, aynı zamanda genel insani değerlerin gelişmesine büyük katkıda bulundu. Japon halkının düşünce tarzı Kazakların dünya görüşüne yakın ve uygundur. Bizi halklarımızın zor ve bazen trajik kader ortaklığı birleştirmektedir. Kazakistan ve Japonya kitle imha silahının yıkıcı gücünü kendi üzerinde hissetmiştir”, diye konuştu N.Nazarbayev.

Japonya ziyaretinin ardından Kore Cumhuriyeti'ni ziyaret eden Kazakistan Devlet Başkanı Güney Kore Devlet Başkanı Pak Kın He ile verimli görüşmeler gerçekleştirdi. Devlet Başkanları uluslararası gündemin ve Kazakistan-Kore ilişkilerinin önemli meselelerini değerlendirmekle birlikte görüşmeler sonunda bir dizi stratejik belgeleri imzaladı.

Taraflar bunun yanısıra nükleer silahsızlanma ve nükleer silahın yayılmasını önleme, siber suç tehditlerinden küresel güvenliği koruma gibi uluslararası ve bölgesel gündemin güncel meseleleri üzerine fikir teatisinde bulundu.

Bununla birlikte, Nursultan Nazarbayev ve Pak Kın He görüşme kapsamında Güney Kore Devlet Başkanının Haziran 2014 tarihinde Astana'ya yaptığı resmi ziyareti esnasında varılan anlaşmaların hayata geçirilmesi meseleleri değerlendirildi.

Görüşmede ikili ilişkilerin önümüzdeki gelişimi ve karşılıklı ticaret hacminin canlandırılmasının perspektifleri ele alınmıştır. Devlet Başkanları Kazakistan-Kore stratejik ortaklığını yeni kaliteli seviyeye çıkarma yönündeki çalışmalara devam etmeye dair mutabakata vardı.

Kore tarafı Nursultan Nazarbayev'in nükleer karşıtı inisiyatiflerinin Kazakistan'ın 2017-2018 yıllar için BM Güvenlik Konseyi Daimi Olmayan Üyesi olarak seçilmesi ile birlikte aktif şekilde devam edeceğine dair ümidini ifade etti.

Görüşmelerde enerji alanındaki işbirliğini canlandırma yöntemleri, petrol ve doğal gaz işlenmesi, tıp turizmi, ayrıca Kore Cumhuriyeti ve Avrasya Ekonomik Birliği arasındaki serbest ticari bölgenin kurulması alanlarındaki ortak projeleri gerçekleştirmenin imkanları ele alındı.

Transit ve ulaştırma alanlarındaki işbirliğinin perspektifleri Kore tarafının özel ilgisini çekmiştir. Nursultan Nazarbayev "terminaller vasıtasıyla milyona yakın konteynerler tedarik edildi. Bunun yanısıra Kazakistan'ın Çin'e yakın sınırında bulunan Horgos lojistik merkezini Hazar denizindeki Aktau limanı ile bağlayacak olan demiryolu inşa edildi. Türkmenistan üzerinden İran ve Arap Körfezi'ne kadar uzanan demiryolu yapımı sona erdi. Bütün bu yöndeki çalışmalardan Kore'li iş adamları tarafından istifade edilebilir", diye açıkladı.

Kore Cumhuriyeti Devlet Başkanı ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerin kurulmasının 25. Yıldönümünün kutlandığı dönemde Nursultan Nazarbayev'in Kore'yi ziyareti etmesinden dolayı memnuniyetini dile getirdi.

"Devlet Başkanları arasındaki şahsi güven ve dostluk ilişkileri güçlendikçe bizim stratejik ortaklığımız da artmaktadır. Kazakistan-Kore ilişkileri birbirini tamamlayan işbirliği temelinde çok hızlı tempo ile gelişmektedir", diye açıkladı Pak Kın He.

ABD YENİ CUMHURBAŞKANINI SEÇTİ

8 Kasım 2016 tarihinde ABD’de 58. Cumhurbaşkanlığı seçimleri gerçekleşti. Seçimlere Demokratik Partiden Cumhurbaşkanı aday olarak eski Devlet Sekreteri Hillary Clinton ve Cumhuriyet Partisinden milyarlarca Donald Trump başta olmak üzere diğer partilerden 7 aday katılmıştır.

Uzman ve siyasetçilerin çeşitli tahmin ve beklentilerine rağmen oy sayımı sonucunda Cumhuriyet Partisi aday Donald Trump büyük farkla seçimleri kazandı.

ABD’deki seçim kurallarına göre Cumhurbaşkanı adayının 538 seçici kurulu üyelerinin 270’inin oyunu kazanması gerekir. Cumhuriyet Partisinden aday Donald Trump seçici kurulu üyelerinin 270’ten fazla oyunu kazandı.

Nihai hesaplara göre Trump 32 eyalette liderliğini ispatlamıştır. Trump için oy veren önemli eyaletlerden biri anılan adaya 29 oy kazandıran Florida oldu. Daha önce Trump’ın Florida, Pensilvania ve Wisconsin dahil ABD’nin birçok önde gelen eyaletlerinde yendiği belli olmuştu.

CNN’e göre ABD Cumhurbaşkanlığına Demokratik Partiden aday Hillary Clinton Cumhuriyetçi aday Donald Trump’ı telefonla arayarak, zaferle tebrik ederek, kendinin ise ABD Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yenildiğini itiraf etmiştir.

D.Trump’ın Aralık ayındaki seçici kurulu üyelerinin oylamasının ardından 20 Ocak 2017 tarihinde Cumhurbaşkanı olarak uhdesine geçeceği beklenmektedir. Trump ilk süre için seçilen ABD Cumhurbaşkanları arasındaki yaş itibarıyla en ihtiyar Cumhurbaşkanı olacaktır.

Böylece, anılan seçimler kaybeden adayla kıyasla çok daha az oy sayısı kazanan adayın Cumhurbaşkanı olarak seçildiği ABD tarihindeki beşinci seçimlerdir.

TÜRKMENİSTAN VE MALEZYA İKİLİ ANLAŞMALAR İMZALADI

9 Kasım 2016 tarihinde Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbangulı Berdimuhamedov ve Malezya Başbakanı Dato Sri Mohd Najib Tun Abdul Razak arasında görüşmeler gerçekleşti.

Taraflar öncelik arz eden alanlar ve son gelişmeler ışığında Türkmenistan-Malezya işbirliğinin mevcut durumu ve perspektiflerini değerlendirdi. Her iki devlet te çağdaş uluslararası politikadaki birçok önemli meseleler hususunda ortak pozisyon ve yaklaşım segrilemektedir. Bu meseleler arasında dünyada, özellikle Orta Asya ve Asya-Pasifik bölgelerinde sürdürülebilir kalkınma, güvenlik sisteminin güçlendirilmesi konuları bulunmaktaydı.

Son yıllarda iki ülke arasındaki ticaret hacmi birkaç kat artmıştır. Ancak ülkeler bununla sınırlı kalmayıp, devletlerarası ilişkilerin daha hızlı gelişimini sağlamak için büyük potansiyele sahiptir. Karşılıklı işbirliğinin temel yönleri sayılan petrol ve doğal gaz, petrol işlenmesi ile birlikte diğer verimli ve gelecek vaad eden etkileşim alanları ele alınmıştır. Devletlerarası işbirliğinin geleceği parlak diğer sektörlerine bankacılık ve şehir inşaatı, tarımcılık ürünlerinin işlenmesi ve gıda sanayisi dahildir.

Görüşmeler kapsamında kültürel ve insani alanlardaki işbirliği meseleleri de masaya yatırılmıştır. Kültür alanındaki işbirliğine dair Hükümetlerarası Anlaşma çerçevesinde Aralık 2015 tarihinde Malezya'da Türkmenistan Kültür Günleri gerçekleşmiştir. 2017 yılında Türkmenistan'da Malezya Kültür Günleri organize edilecektir.

KIRGIZİSTAN'DA YENİ HÜKÜMET KURULDU

9 Kasım 2016 tarihinde tek kanatlı Kırgızistan Parlamentosu Bakanlar Kurulu'nun yapısını onayladı. 11 Kasım tarihinde ise Kırgızistan Devlet Başkanı yeni Bakanların atanmasına dair Kararları imzaladı.

Yeni Başbakan Sooronbay Jeyenbekov'un yönetmekte olduğu Bakanlar Kurulu üyelerini halka tanıttı. Bundan önceki eski Bakanlar kuruluna üye olan bakanların hemen hemen hepsi yeni Bakanlar Kuruluna tekrar tayin edilmiş bulunmaktadır. Yeniden kurulan Parlamento Koalisyonu çalışmalarına başladı.

Muhalefetçi fraksiyonlar yeni Bakanlar Kurulu'nun bazı üyelerinin tayinine ilişkin tenkitte bulunmasına rağmen yeni Hükümetteki 12 Bakanın olaylanmasına engel olamadı.

Siyaset bilimcilere göre eski ve yeni Hükümetler yapısında pek büyük fark gözlenmemekle beraber S.Jeyenbekov ile birlikte eski Bakanların hemen hemen tümü eski görevlerine dönmüştür. Başbakanın Birinci Yardımcılığına Muhammetkalıy Abulgaziyev, Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürlüğüne Akılbek Osmonaliyev atanmıştır.

Kırgızistan'da kurulan Parlamento Koalisyonuna 120 milletvekili koltuğunun 68'ni kazanan Kırgızistan Sosyal-Demokratik Partisi, "Bir Bol" ve "Kırgızstan" partileri girmiştir. Koalisyon katılımcıları yakın zamanda Bakanlar Kurulu'nun yeni yapısını onayladı.

Kırgızistan'da Hükümet Cogorku Keneş'ten (120 milletvekilinden oluşan tek kanatlı Parlamento) oluşmaktadır. Geçen Ekim ayında Parlamento'daki üç fraksiyon çoğunluk koalisyonunu oluşturmuştu. Eski Bakanlar Kurulu'nun dağıtılması güçlü parti olan Kırgızistan Sosyal-Demokratik Partisi içindeki iktidar paylaşımı ve partilerdeki etkili siyasetçilerle diğer parti üyeleri arasında yer alan çıkar çatışmaları sonucunda mümkün olmuştur.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86
57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>